

HỌC SINH TỈNH KON TUM VỚI VIỆC PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM VÀ CÁC TỆ NẠN XÃ HỘI

Học xong chủ đề này, em sẽ:

- Nhận biết các loại tội phạm và thực trạng các tệ nạn xã hội, tội phạm ở tỉnh Kon Tum và tại địa phương nơi học sinh học tập, sinh sống; nêu được hậu quả của các tệ nạn xã hội.
- Biết phê phán, đấu tranh phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội trong nhà trường và tại địa phương.
- Rèn luyện một số kĩ năng phòng, chống tội phạm và các tệ nạn xã hội trong và ngoài trường học.
- Nâng cao ý thức, trách nhiệm trong việc phòng, chống tội phạm và các tệ nạn xã hội trong nhà trường và tại địa phương.

MỞ ĐẦU

Đọc văn bản và trả lời các câu hỏi sau:

Thời gian qua, trên địa bàn Kon Tum, các ngành, các cấp trong tỉnh đã nỗ lực, cố gắng trong đấu tranh với loại tội phạm ma túy, triệt phá các đường dây vận chuyển, buôn bán ma túy. Tuy nhiên, tình hình tội phạm mua bán, tàng trữ, vận chuyển trái phép chất ma túy vẫn còn diễn biến khá phức tạp, thủ đoạn ngày càng tinh vi hơn. Số người nghiện tiếp tục tăng, chủ yếu là các đối tượng có tiền án tiền sự, thanh thiếu niên vi phạm pháp luật,... Tệ nạn ma túy đang là hiểm họa, là một trong những nguyên nhân làm phát sinh các loại tội phạm. Hậu quả do tệ nạn ma túy gây ra ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển kinh tế, xã hội và an ninh trật tự địa phương.

(Nguồn: Thái Sơn)

1. Văn bản trên đây đề cập đến loại tội phạm, tệ nạn xã hội nào?
2. Ngoài những tội phạm, tệ nạn kể trên, hãy nêu những loại tội phạm, tệ nạn xã hội khác mà em biết.

I. TÌNH HÌNH TỘI PHẠM VÀ TỆ NẠN XÃ HỘI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH KON TUM

1. Tình hình tội phạm

STT	Loại tội phạm	Số vụ bị khởi tố		Tăng (+), Giảm (-)
		Năm 2020	Năm 2021	
1	Xâm phạm tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm, danh dự	33	48	+ 15 vụ
2	Ma túy	51	57	+ 6 vụ
3	Xâm phạm sở hữu tài sản	101	68	- 33 vụ

(Báo cáo công tác 6 tháng đầu năm 2021 – Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Kon Tum)

1. Từ số liệu ở bảng trên, em hãy nhận xét tình hình về tội phạm ở tỉnh Kon Tum.

2. Theo em, nguyên nhân nào dẫn đến những loại tội phạm đó?

Nguyên nhân:

- Thiếu hiểu biết về pháp luật, ý thức chấp hành pháp luật kém, lười lao động, thích hưởng thụ, nghiện ma túy.
- Mâu thuẫn cá nhân không được giải quyết kịp thời và có xu hướng giải quyết bằng bạo lực.
- Ý thức tự bảo vệ tài sản của một số người dân chưa cao, thiếu cảnh giác, chưa chủ động trong phòng ngừa tội phạm.

2. Tình hình tệ nạn xã hội ở địa phương

Em hãy thống kê tình hình tệ nạn xã hội trong thời gian qua trên địa bàn em sinh sống, học tập theo mẫu bảng dưới đây:

STT	Loại tệ nạn xã hội	Thông tin cụ thể
1	?	?
2	?	?
...		

1. Qua số liệu điều tra được ở bảng trên, em hãy nhận xét tình hình về tệ nạn xã hội ở địa phương em.

2. Em hãy liệt kê một số nguyên nhân dẫn đến các loại tệ nạn xã hội trên. Nêu hậu quả của nó.

3. Hậu quả của các tệ nạn xã hội

* **Đối với bản thân người tham gia các tệ nạn:**

Ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe, rối loạn về tâm lý, hành vi, vi phạm pháp luật.

* **Đối với gia đình:**

Nghèo đói, phát sinh các mâu thuẫn, bạo lực; ảnh hưởng tình cảm, mất niềm tin và tan vỡ hạnh phúc.

* **Đối với xã hội:**

– Gây mất trật tự an toàn, ảnh hưởng thuần phong mỹ tục, giống nòi.

– Giảm sút sức lao động sản xuất, kìm hãm sự phát triển mọi mặt của đời sống xã hội.

Theo em, vì sao tệ nạn xã hội sẽ dẫn đến những hậu quả nêu trên?

II. MỘT SỐ KĨ NĂNG PHÒNG CHỐNG TỘI PHẠM VÀ CÁC TỆ NẠN XÃ HỘI

Thông tin 1

Ngày 19 – 7 – 2021, anh N.T.S (trú tại Tp. Kon Tum) phát hiện kẻ gian đã cạy cửa một nhà dân, đột nhập vào trộm cắp số tiền hơn hai trăm triệu đồng cùng với nhiều tài sản có giá trị khác.

1. Nếu em phát hiện sự việc này, em sẽ làm gì?

2. Trong trường hợp thấy kẻ gian đang cạy cửa để đột nhập vào nhà, em sẽ xử lý như thế nào?

3. Theo em, mỗi gia đình và từng khu dân cư cần có những biện pháp nào để phòng ngừa, ngăn chặn được loại tội phạm này?

Thông tin 2

M vốn là một học sinh lớp 10 chăm ngoan, có học lực khá. Kể từ khi M quen với một số đối tượng nghiện hút, M bỗng trở nên thay đổi hẳn. M học hành lười nhác, hay vắng học, trốn bố mẹ đi chơi,... Một thời gian sau, M ngày càng gầy còm, tiểu tụy, gia đình mới phát hiện M nghiện ma túy. Bố mẹ M đã gửi M đi cai nghiện. Tuy nhiên, sau khi trở về địa phương, vẫn chứng nào tật ấy, M lại tiếp tục sa vào nghiện ngập. Để có tiền mua ma túy, M đã trộm cắp tài sản của cha mẹ và nhiều người khác. Không những thế, M còn tàng trữ và cung cấp heroin cho các con nghiện khác trên địa bàn.

1. Em hãy cho biết M đã vi phạm pháp luật gì? Hành vi đó sẽ bị xử lý như thế nào?

2. Nếu là bạn thân của M, em cần làm những gì để giúp M từ bỏ ma túy?

3. Em hãy đề xuất các giải pháp nhằm ngăn chặn tệ nạn này ở địa phương.

Em cần biết

- **Nắm rõ số điện thoại đường dây nóng tố giác tội phạm, tệ nạn; khi phát hiện tội phạm, tệ nạn phải bình tĩnh và tìm mọi cách báo với người lớn, cơ quan chức năng nơi gần nhất.**
- **Không đi một mình ở nơi vắng; không mang những trang sức có giá trị trên người; khoá cửa cẩn thận mỗi khi ra khỏi nhà; rèn luyện sức khoẻ và các kỹ năng cần thiết để bảo vệ bản thân.**
- **Hiểu biết và nắm vững một số điều cơ bản về Luật Phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội; Luật Phòng, chống ma tuý;...**
- **Quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ người hoàn lương. Khuyến khích, tạo điều kiện để họ lao động sản xuất, tham gia các hoạt động văn hoá, thể thao, các hoạt động xã hội;...**

III. TRÁCH NHIỆM CỦA HỌC SINH TRONG VIỆC PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM VÀ CÁC TỆ NẠN XÃ HỘI Ở ĐỊA PHƯƠNG

– Nâng cao nhận thức về tác hại của tệ nạn xã hội, tội phạm. Tự trang bị cho mình kiến thức pháp luật phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội. Thường xuyên trau dồi đạo đức, tác phong, có lối sống lành mạnh; luôn có ý thức trước các hiểm hoạ về tệ nạn xã hội và các loại tội phạm.

– Tích cực tham gia các hoạt động về phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội ở địa phương. Tuyên truyền, vận động người thân, bạn bè tránh xa các tệ nạn xã hội.

– Thực hiện tốt việc tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật trong nhà trường, các hoạt động phòng, chống tội phạm và tệ nạn xã hội do nhà trường tổ chức.

“Phiên tòa giả định” – Đoàn trường – Trường THPT Lê Lợi, Kon Tum (Ảnh: Đoàn Tuấn Anh)

Ghi nhớ

CÁC HÀNH VI HỌC SINH KHÔNG ĐƯỢC LÀM

- **Mua bán, sử dụng rượu, bia, thuốc lá, chất gây nghiện, các chất kích thích khác và pháo, các chất gây cháy nổ.**
- **Đánh nhau, gây rối trật tự, an ninh trong nhà trường và nơi công cộng.**
- **Sử dụng, trao đổi sản phẩm văn hoá có nội dung kích động bạo lực, đồi trụy; sử dụng đồ chơi hoặc trò chơi có hại cho sự phát triển lành mạnh của bản thân.**
- **Vi phạm những hành vi bị nghiêm cấm khác theo quy định của pháp luật.**

(Trích Điều 37, Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15 – 9 – 2020 của Bộ GD&ĐT về Điều lệ trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học).

LUYỆN TẬP

1. Em hiểu tội phạm, tệ nạn xã hội là gì? Nêu một số tội phạm, tệ nạn xã hội hiện nay mà em biết.
2. Theo em, nguyên nhân nào dẫn đến tội phạm và các tệ nạn xã hội hiện nay? Hậu quả?
3. Trách nhiệm của bản thân trong việc phòng chống tội phạm và các tệ nạn xã hội?

VẬN DỤNG

1. Nếu phát hiện bạn thân của mình bị nghiện ma túy, em sẽ làm gì?
2. Xây dựng kế hoạch tuyên truyền phòng, chống tội phạm, các tệ nạn xã hội tại trường em hoặc địa phương nơi em đang học tập, sinh sống.

Yêu cầu:

- Thu thập thông tin và nhận xét sơ bộ về tội phạm, tệ nạn xã hội tại địa bàn cần tuyên truyền.
- Đề xuất được các biện pháp tuyên truyền và phổ biến pháp luật về phòng chống tội phạm, các tệ nạn xã hội cho bạn bè, người thân (nội dung biện pháp, đối tượng tham gia, cách thức thực hiện, thời gian và địa điểm thực hiện,...).
- Báo cáo kết quả triển khai thực hiện kế hoạch trước lớp (bằng hình ảnh, tư liệu, số liệu,...).

Tư liệu tham khảo

Tìm trong vốn cổ: ÔNG CHA TA CHỐNG TỆ NẠN XÃ HỘI

* *Đại Việt thông sử* chép rằng: Dưới triều vua Lê Thái Tổ “năm Kỉ Dậu, niên hiệu Thuận Thiên thứ 2 (năm 1429), mùa xuân, tháng giêng, cấm không được đánh cờ bạc, phạm tội sẽ bị chặt tay; những kẻ tụ tập uống rượu sẽ bị phạt tội đánh 100 roi, kẻ nào còn giữ được thái độ đúng đắn, sẽ giảm tội cho một bậc”.

* Đến triều vua Lê Dụ Tông, *Lịch triều tạp chí* chép: “Đinh Dậu năm Vĩnh Thịnh thứ 13 (1717), ngày 12 tháng Giêng, mùa xuân, cấm quân và dân không được đánh bạc, uống rượu. Phàm những kẻ đánh bạc và chứa gái, bắt luận là quan, quân hay dân đều phải phạt tiền hơn kém khác nhau. Phải thu và tiêu hủy hết các văn tự làm giả mạo; phải tịch thu và sung công hết các món tiền đã ăn thua với nhau; rồi trích lấy phần nửa tiền (đã tịch thu được) thưởng cho người tố cáo. Hễ kẻ nào đã dự cuộc đánh bạc biết tự thú ra trước thì được miễn phạt. Xã trưởng và phường trưởng có biết mà không tố giác cũng bị luận phạt. Viên quan đi khám xét mà cho hoà giải sẽ bị khất vào tội xuê xoa”.

Ông cha ta đã chống tệ nạn xã hội bằng những biện pháp rất mạnh, đáng để chúng ta suy ngẫm.